

СИЛАБУС

з курсу «Українська мова наукового спілкування» на отримання третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «доктор філософії» Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота.

Викладач курсу – Дроздова Ірина Петрівна, д. пед. н., професор кафедри мовної підготовки (movna.khntusg@ukr.net; irina2017ksada@gmail.com).

Опис курсу

Пререквізити – базові знання з дисциплін: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Історія України», «Філософія», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Академічна доброчесність та етика наукового пошуку» тощо.

Мета курсу – поглиблене вивчення складних питань наукового стилю української мови, культури професійного мовлення, щоб забезпечити, по-перше, необхідний рівень професійного розвитку, по-друге, підготувати аспіранта до презентації усіх основних видів наукових робіт засобами української мови.

Завдання курсу надають здобувачам вищої освіти наступні можливості:

- спілкування українською мовою в конкретній професійній/ фаховій сфері з урахуванням особливостей використання професійної/ фахової лексики;
- описання результатів дослідження, викладу наукової думки, повідомлення про основні положення наукового дослідження;
- сприйняття та опрацювання новітньої фахової інформації з наукових джерел українською мовою;
- формування лінгвістичної, соціолінгвістичної, соціокультурної, прагматичної й риторичної компетентностей для забезпечення ефективного професійного спілкування українською мовою в науковому та академічному середовищі;
- оперування професійною термінологією, редагування, коригування, складання різних видів наукових текстів українською мовою за фахом.

У результаті вивчення дисципліни **аспірант повинен уміти:**

- *в усному мовленні:*

- 1) послуговуватися типовими для наукової комунікації лексико-синтаксичними моделями для вільного спілкування за фахом;
- 2) брати участь у нарадах, бесідах, дискусіях, конференціях, семінарах, симпозіумах тощо за фахом;
- 3) уміти готувати презентації наукових проблем;
- 4) захищати реферати, дисертаційні роботи та ін.

- *у писемному мовленні:*

- 1) укладати детальні плани рефератів, дисертації;
- 2) здійснювати оптимальний набір лексики та граматичних конструкцій для складання наукових текстів різних типів (статей, анотацій, резюме, монографій, тез, доповідей на конференціях і тощо);
- 3) застосовувати в наукових текстах основні норми стилістики української мови.
- 4) диференціювати різні типи наукових текстів, структурувати їх відповідно до чинних стандартів; письмово представляти наукові результати українською мовою відповідно до вимог стандартів України.

Успішне опанування курсом має сприяти підвищенню рівня фахового мовлення, збагаченню індивідуального словника і формування власного наукового стилю.

Компетентності: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у галузі біоінженерії, що передбачає глибокі знання з української мови для комплексного спілкування за фахом; працювати з різними джерелами інформації, аналізувати та синтезувати її, виявляти не вирішені раніше завдання (проблеми) або їх частини, формулювати наукові гіпотези та проводити наукові дослідження і здійснювати професійну діяльність державною мовою.

Результати навчання: знання та розуміння змісту та функцій науки як соціального інституту; загальних закономірностей розвитку науки, структури та рівнів наукового пізнання; знання принципів організації наукової праці; здатність дотримуватися професійної етики, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях і науково-педагогічній діяльності; знання методів наукових досліджень, навички використовувати їх на рівні доктора філософії; уміння та навички працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами,

такими, як Web of Science, Scopus та ін; навички організувати самоперевірку відповідності матеріалів дисертаційного дослідження встановленими вимогам засобами української мови; спроможність до підготовки і публічного захисту дисертації на засіданні спеціалізованої вченої ради за допомогою української мови наукового спілкування.

Структура курсу:

Тема 1. Загальні відомості про науковий стиль української мови.

Тема 2. Науковий стиль і його характеристики.

Тема 3. Система мовних засобів наукового стилю.

Тема 4. Основні види наукового спілкування.

Тема 5. Удосконалення навичок усного і писемного мовлення.

Тема 6. Етапи підготовки наукових виступів.

Тема 7. Основні закони риторики.

Тема 8. Текст наукового документа. Види наукових текстів.

Політика курсу. Аспіранти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються (Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу).

Система оцінювання. Робота аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: для заліку – модуль 1 – 50 % семестрової оцінки; модуль 2 – 50% семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/> .